

## Становище

от доц. д-р Даниела Тодорова Маркова, ПУ „Паисий Хилендарски”,  
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”  
в област на висше образование 1. Педагогически науки  
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...  
докторска програма Методика на обучението по изобразително изкуство

**Автор: Мирена Иванова Васева**

**Тема: «Интерактивни методи на обучение по изобразително изкуство в  
предучилищна възраст»**

**Научен ръководител:** доц. д-р Даниела Тодорова Маркова

### **1. Общо представяне на процедурата и докторанта**

Имайки възможност като научен ръководител да проследявам развитието и дейностите на Мирена Васева за периода на нейното обучение в докторантската програма, ще изтъкна множеството ѝ посещения на открити уроци и ситуации в училища и детски градини, участия в обучителни семинари, провеждане на курсове по изобразително изкуство и арт занимания за деца и възрастни, участие като преподавател в детски школи, уъркшопи и др., което ѝ дава възможност за запознаване със съвременни педагогически подходи не само теоретично, но и на практика.

Мирена Васева участва в национални научни форуми, както и в студентските форуми на Педагогическия факултет; в научноизследователски проект на ПФ, както и в програма „Еразъм”, което ѝ предостави възможност за културен обмен, проучване на добри практики и запознаване с иновативни подходи на работа в обучението по изобразително изкуство.

По отношение на *преподавателската ѝ дейност* – упражненията в различните специалности (ПНУП, НУП, ПУП, ПОИИ) и дисциплини като Основи на изобразителното изкуство, Живопис, Сценография, Апликация и рисуване, освен натовареност и предизвикателство с разнопосочността си, бяха възможност за обогатяване на преподавателския ѝ опит.

Не по-малко богата е и *художественотворческата ѝ дейност*. Тя е дизайнер на графични материали, оформител на дизайна на списания, рекламни материали

свързани с различни обществени събития, корици на книги, плакати; участва в международни и национални изложби; проявява се и като организатор на изложби.

Впечатлена съм от изключителната енергия и вдъхновеност, която Мирена проявява в многобройните дейности, които несъмнено са допринесли за изграждането ѝ като докторант, интересуващ се от проблемите на съвременната педагогическата наука.

Въпреки, че не винаги нещата вървяха „по план”, приемам „отклонението”, „своеобразието” в начина ѝ на организиране, особено като имам предвид, че значение има крайният резултат. А той е достатъчно добър. Факт е, че един дисертационен труд може да се пише години, а може с добра концентрация и отдаденост на работата да се постигне същият резултат за по-кратък период (макар, че вторият вариант е по-стресиращ). Въпреки разминаванията с очакванията ми за спазване на посочените срокове в докторантския план, оценявам „скокът”, който Мирена Васева направи. Удължаването на срока за защита с три месеца, съобразно възможността, която предоставя ЗРАС, ѝ помогна да осъществи идеите си по отношение на дисертационното изследване. Тя съумя да прояви своята интелигентност и отговорност и взимайки предвид направените препоръки, да изведе дисертационния труд до едно добро ниво.

**Комплектът представени материали** съдържа на хартиен носител и на CD дисертационен труд с декларация за оригиналност на резултатите от проведеното дисертационно изследване, приложение към дисертацията, автореферат със справка за научните приноси, автобиография, списък с публикации и документи по процедурата.

## **2. Актуалност на проблематиката**

Актуалността на проблематиката произтича от факта, че в научната литература няма обоснована система на обучение по изобразително изкуство с прилагане на интерактивни методи в предучилищна възраст. Интерактивните методи са обект на внимание в последните години, но от особено значение е техния подбор, съчетание, умело прилагане в ефективна методическа система, съобразно възрастовата група.

## **3. Познаване на проблема**

Докторантката познава и прилага ефективно методите на научното изследване, като показва умения за открояване на основните проблеми, за анализиране на емпирични данни и аргументирано извеждане на съответните изводи.

#### **4. Методика на изследването**

Изследователските методи са целесъобразни, съобразени са със спецификата на обекта на изследване и дават възможност за детайлна оценка на резултатите от приложената методическа система.

#### **5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите**

Представеният труд е с обем от 230 стр., допълнен от приложение с богат снимков материал от педагогически ситуации, таблици, документи; 204 библиографски източника, вкл. източници на латиница и онлайн източници.

Изложението на дисертационния труд е разработено систематично. Отделните части са взаимосвързани, параграфите следват логическа последователност; стилът на изложение е ясен и четивен.

Дисертационният труд има постижения, както от теоретичен, така и от практико-приложен характер. Като най-съществени могат да се отбележат:

- изяснена е същността на ключовите понятия;
- аргументирана е необходимостта от прилагане на интерактивни методи като е заявена и авторската позиция за необходимостта от балансиран подход при използването им в детската градина;
- създаден е оригинален модел за прилагане на подходящи интерактивни методи в обучението по изобразително изкуство в предучилищна възраст, като убедително се аргументира ефективността на избраната методическа система.

#### *Критични бележки и препоръки*

Като цяло препоръките ми са по отношение на качествения анализ на резултатите от прилагането на методическата система, който някак остава на заден план пред множеството данни от различните показатели, изразени в таблици и диаграми. Текстът би могъл да бъде още по-добре издържан в стилово и в техническо отношение (в текста на дисертацията се срещат все още технически неточности; при таблиците в приложението на с. 89-101; съкращенията в съдържанието).

#### **6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта**

Публикациите на докторантката от участия в научни форуми са 6 и са по посока на тематиката на дисертационния труд. Разработеният проблем с теоретико-приложен характер допринася за усъвършенстване на подходите на преподаване на изобразително изкуство в детската градина и съответно на резултатите от изобразителната дейност на децата.

## **7. Автореферат**

Авторефератът е съобразен с изискванията и предназначението на този тип научна разработка и отразява адекватно текста на дисертацията. Представени са съществените за предмета на изследване части от текста, което дава добра представа за същността на дисертационния труд.

## **8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати**

Предложената методическа система може да послужи за създаването на практическо ръководство по прилагането на определени интерактивни методи, което отговаря на потребностите на учителите.

## **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Представеният дисертационен труд и авторефератът отговарят на изискванията за ЗРАСРБ. Считам, че дисертацията е изпълнила своите цели, които са адекватни за образователната и научна степен „доктор”. Имайки предвид качествата на дисертационния труд, неговите теоретични и практически приноси, проявената способност за провеждане на научно изследване, както и творческите способности на Мирена Иванова Васева, **давам своята положителна оценка и предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по изобразително изкуство.**

**Изготвил становището: .....**

**/доц. д-р Даниела Маркова/**

**20. 11. 2018 г.**